

Finansutskottets betänkande 2022/23:FiU5

Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2023 inom utgiftsområde 27 som uppgår till ca 45,9 miljarder kronor. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023. I betänkandet behandlar utskottet även fyra yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena avstyrks.

I betänkandet finns en reservation (C) och fyra särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:1 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Fyra yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Budgetprocessen i riksdagen	4
Utskottets överväganden.....	6
Statens budget inom utgiftsområde 27	8
Frågor om Europeiska unionens budget	12
Reservation	15
Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (C)	15
Särskilda yttranden	16
1. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (S).....	16
2. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (V)	16
3. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (C)	16
4. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (MP)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Propositionen	18
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens anslagsförslag.....	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 27

a) Anslaget för 2023

Riksdagen anvisar anslaget för 2023 inom utgiftsområde 27 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 27 punkt 2.

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att för budgetåret 2023 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 27 punkt 1.

2. Frågor om Europeiska unionens budget

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:536 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2022/23:849 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 26 och

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 31.

Reservation (C)

Stockholm den 19 december 2022

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S)*, Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S)*, Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S)*, Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S)*, Ida Drougge (M), Martin Ådahl (C)*, David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP)*, Carl B Hamilton (L), Eva Lindh (S)*, Adam Reuterskiöld (M), Yusuf Aydin (KD) och Ida Gabrielsson (V)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2022/23:1 i de delar som gäller utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen och fyra motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2022/23. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsyrkandena finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2023.

Den 14 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Elin Eliasson om EU:s årsbudget för 2023. Ytterligare en överläggning om EU:s årsbudget för 2023 hölls med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja den 27 oktober 2022. Den 22 februari 2022 överlade utskottet med statssekreterare Elin Eliasson om ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av EU:s budget 2020. Den 20 oktober 2022 informerade Europeiska revisionsrättens ledamot Eva Lindström utskottet och EU-nämnden om revisionsrättens rapport om genomförandet av EU:s budget för 2021.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2023 för utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen till 45 869 852 000 kronor (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslaget för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens

resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen som gäller statens budget inom utgiftsområde 27. Därefter behandlas ett antal motionsförslag som väckts under allmänna motionstiden 2022/23. Förslagen i dessa motioner gäller frågor som rör EU:s budget.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 27

Propositionen

Efter ett val som inneburit ett regeringsskifte ska budgetpropositionen överlämnas till riksdagen inom tre veckor efter det att en ny regering har tillträtt. Det har inte varit möjligt för regeringen att ge den redovisning av resultat som enligt budgetlagen (2011:203) ska ingå i budgetpropositionen ett innehåll som fullt ut återspeglar regeringens politik.

Utgifterna under utgiftsområde 27 utgörs av Sveriges betalningar till EU-kommissionen för EU-budgeten. EU:s allmänna budget upprättas årligen inom en flerårig budgettram och den nuvarande ramen omfattar perioden 2021–2027.¹ EU-budgetens utgifter och inkomster ska vara i balans på årlig basis. Inkomsterna utgörs huvudsakligen av avgifter från medlemsstaterna, vilket innebär att EU-budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning styr utgiftsnivån för utgiftsområdet.

EU-budgetens utgifter delas in i betalningsbemyndiganden (betalningar) och åtagandebemyndiganden (åtaganden). Ett åtagande som görs i EU-budgeten kan leda till betalningar under det aktuella budgetåret och under kommande år, medan betalningarna motsvarar faktiska utgifter under budgetåret. Avgifterna till EU:s budget benämns EU:s egna medel och regleras i det s.k. beslutet om egna medel.² Det finns fyra typer av egna medel: traditionella egna medel som utgörs av inkomster från den gemensamma tulltaxan, en mervärdesskattebaserad avgift, en avgift baserad på icke-materialåtervunnen plast och en avgift baserad på medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI). Det nuvarande beslutet om egna medel godkändes av riksdagen i mars 2021 (prop. 2020/21:87, bet. 2020/21:FiU35, rskr. 2020/21:232). Beslutet är sedan den 1 juni 2021 ratificerat av alla EU:s medlemsstater. Sverige har en reduktion på den BNI-baserade delen av avgiften, som för perioden 2021–2027 beräknas uppgå till 777 miljoner euro i 2018 års priser.

Målet för den svenska budgetpolitiken i EU är att prioritera gemensamma utmaningar som mer effektivt hanteras på EU-nivå än av de enskilda medlemsländerna var för sig, exempelvis miljö och klimat, forskning, migration, säkerhet och att utveckla den inre marknaden. Målet innebär att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU, där utgifter med ett tydligt europeiskt mervärde prioriteras. Målet innebär även att Sverige ska verka för en mer kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67).

¹ Förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027.

² Rådets beslut 2020/2053/EU, Euratom av den 14 december 2020 om systemet för egna medel och om upphävande av beslut 2014/335/EU, Euratom.

Av regeringens resultatredovisning framgår bl.a. att de totala åtagandena i EU:s budget 2021 uppgick till 166,8 miljarder euro, inklusive ändringsbudgetar. Betalningarna uppgick till 168 miljarder euro inklusive ändringsbudgetar. I den ursprungligen beslutade budgeten uppgick åtagandena till 164,3 miljarder euro och betalningarna till 166,1 miljarder euro. Under 2021 antogs sex ändringsbudgetar som sammanlagt omfattade åtaganden på ca 2,6 miljarder euro och betalningar på ca 2 miljarder euro. Fyra av de sex ändringsbudgetarna hade effekt på Sveriges avgift 2021.

Utfallet för den svenska EU-avgiften 2021 blev 52,3 miljarder kronor, vilket är 7,2 miljarder kronor högre än vad som anvisades i statens budget för 2021. En mer utförlig redogörelse för utfallet finns i regeringens skrivelse Årsredovisning för staten 2021 (skr. 2021/22:101 s. 162).

EU:s budget för 2022 antogs formellt av Europaparlamentet den 24 november 2021. Årsbudgeten för 2022, exklusive ändringsbudgetar, uppgår till 169,5 miljarder euro i åtaganden och 170,6 miljarder euro i betalningar. Det innebär en ökning av åtagandena med 1,6 procent jämfört med den totala budgeten för 2021 och en ökning av betalningarna med 1,5 procent. Ökningen i åtaganden beror bl.a. på att takten i genomförandet av programmen i den nuvarande perioden 2021–2027 har ökat jämfört med föregående år samtidigt som det finns medel kvar att använda från programperioden 2014–2020. Det innebär också en högre genomförandegrad, vilket medför att betalningarna ökat. Att betalningarna överstiger åtagandena beror bl.a. på eftersläpande betalningar från 2014–2020.

Regeringen framhåller i sin bedömning av målpuffyllelsen att i arbetet med EU:s årsbudget är det av stor vikt att respektera de finansiella ramarna i den fleråriga budgetramen och verka för realistiska prognoser så att överbudgetering undviks. Regeringen bedriver tillsammans med andra budgetrestriktiva medlemsstater löpande påverkansarbete för att säkerställa god budgetering.

Regeringen konstaterar att ökningen av betalningsåtaganden i 2022 års budget jämfört med 2021 inte fullt ut är förenligt med regeringens budgetrestriktiva linje. Den budgetrubrik där åtagandena ökade mest var rubrik 2 Sammanhållning, resiliens och värden. Regeringen har verkat för omprioriteringar inom den antagna budgeten och drivit en utgiftsrestriktiv hållning. Sverige röstade nej till förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering av globaliseringseffekter eftersom den svenska restriktiva linjen i hur förslaget skulle utformas inte hade hörsammats. Sverige lade ned sin röst i frågan om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av 2019 års budget mot bakgrund av att kommissionen inte fått en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten. I båda fallen antogs dock förslagen med kvalificerad majoritet. Till följd av pandemin röstade regeringen under 2021 ja till ett antal utgiftsdrivande ändringsbudgetar. Ändringarna av EU-budgeten bedömdes vara förenliga med målen för utgiftsområdet eftersom ett gemensamt agerande på EU-nivå på vissa områden för att hantera krisen ansågs motiverat.

Regeringen anför vidare att Sverige har verkat för mer resultatuppföljning inom ramen för målet om ett mer effektivt användande av offentliga medel. Regeringen bedömer att målet uppfyllts genom att Europeiska revisionsrätten och kommissionen intensifierat sitt resultatuppföljningsarbete.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU.

Utskottets bedömning

Målet för den svenska budgetpolitiken härrör från propositionen om budgeteffekter av Sveriges medlemskap i EU som lämnades i oktober 1994 (prop. 1994/95:40, bet. 1994/95:FiU5, rskr. 1994/95:67). Målet är att Sverige ska verka för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU. Målet innebär även att Sverige ska verka för en kostnadseffektiv användning av EU:s budgetmedel. Sedan 2019 lämnar regeringen en mer utvecklad målformulering (prop. 2019/20:1 utg.omr. 27, bet. 2019/20:FiU5, rskr. 2019/20:133).

Utskottet noterar att det som en följd av snäva tidsramar inte har varit möjligt för regeringen att ge resultatredovisningen ett fullödigt innehåll. Utskottet utgår från att nästa års budgetproposition kommer att innehålla en sedvanlig resultatredovisning i enlighet med budgetlagens krav.

När det gäller de redovisade resultaten för utgiftsområde 27 konstaterar utskottet samtidigt att regeringen bedömer att resultaten inom området i huvudsak är förenliga med målet för Sveriges budgetpolitik i EU. Utskottet gör ingen annan bedömning.

Statens budget inom utgiftsområde 27

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslaget för 2023 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt regeringens förslag och lämnar det bemyndigande som regeringen har begärt.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Propositionen

Propositionen innehåller två förslag inom utgiftsområde 27, dels ett anslag för budgetåret 2023, dels ett bemyndigande till regeringen att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för 2023.

Anslaget inom utgiftsområde 27

Regeringen föreslår att riksdagen för 2023 anvisar ett anslag under utgiftsområde 27 på 45,9 miljarder kronor.

Anslaget får användas för utgifter för betalning av Sveriges avgift till EU:s allmänna budget. Anslaget får även användas för eventuella krav från Europeiska kommissionen på dröjsmålsränta på grund av försenade inbetalningar av egna medel.

Regeringen beräknar att Sveriges inbetalning till EU-budgeten för 2023 kommer att uppgå till 45,9 miljarder kronor efter avdrag för administrativa kostnader. Den del av EU-avgiften som baseras på inkomster från den gemensamma tulltaxan beräknas uppgå till 7,1 miljarder kronor och den mervärdesskattebaserade delen av EU-avgiften beräknas uppgå till 7,4 miljarder kronor. Den del av EU-avgiften som beräknas på icke materialåtervunnen plast beräknas uppgå till 1 miljard kronor. Den BNI-baserade delen av Sveriges EU-avgift beräknas uppgå till 30,5 miljarder kronor, vilket inkluderar den beräknade reduktionen på Sveriges EU-avgift för 2022.

Bemyndigande om att ingå ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023.

Medlemsstaternas avgifter används för att finansiera EU-budgetens betalningar under innevarande år. De åtaganden som staten ingår på området avser EU-budgetens åtagandebemyndiganden för innevarande år, som kan resultera i betalningar både innevarande och kommande år. Sveriges andel av de totala bemyndigandena beräknas av regeringen uppgå till 2,8 procent.

Utgiftsutvecklingen inom utgiftsområde 27

Enligt regeringen finns det betydande risker för att Sveriges EU-avgift utvecklas på annat sätt än vad som förutses i prognosen. Sveriges avgift beror på storleken på EU:s faktiska utgifter och på hur stor andel av EU:s avgifter som Sverige ska finansiera. Utgiftsprognosen försvåras också av att EU:s utgiftsnivå ofta justeras under det aktuella budgetåret genom ändringsbudgetar. Tidpunkten för antagandet och genomförandet av ändringsbudgetar kan även påverka Sveriges avgift ett annat år än beslutsåret. Regeringen konstaterar även att Europeiska kommissionen lagt fram ett förslag om att introducera tre nya avgiftskomponenter. Införandet av de nya avgiftskomponenterna kan enligt regeringen bl.a. minska BNI-avgiften. Vidare konstaterar regeringen att Sveriges andel av finansieringen av EU:s budget påverkas av hur Sveriges BNI utvecklas i förhållande till övriga medlemsstaters BNI. Dessutom påverkas avgiften av storleken på faktiska inkomster från den mervärdesskattebaserade avgiften, tulluppbörden och mängden icke materialåtervunnen plast.

EU-avgiften har ökat från ca 34,9 miljarder kronor 2018 till ca 52,3 miljarder kronor 2021. Det beror enligt regeringen delvis på att EU:s utgifter har ökat med anledning av covid-19-pandemin och därmed behöver finansieras med högre avgifter från medlemsstaterna. Den högre svenska

avgiften beror också på att Sveriges ekonomi har klarat sig bättre under pandemin och återhämtat sig snabbare än ekonomierna i många andra medlemsstater. Detta har, i kombination med att Storbritannien lämnade EU, i sin tur gjort att Sveriges andel av EU:s totala BNI har ökat. Därmed har även Sveriges BNI-baserade avgift ökat. I takt med att övriga medlemsstaters ekonomier har börjat återhämta sig har den svenska BNI-andelen enligt regeringen börjat sjunka jämfört med tidigare prognoser.

Bakgrund

EU:s årsbudget för 2023

Den 15 november 2022 kom rådet och Europaparlamentet överens om EU:s årsbudget för 2023. Enligt överenskommelsen uppgår åtagandena till 186,6 miljarder euro och betalningarna till 168,6 miljarder euro. Rådet godkände formellt budgeten den 22 november och Europaparlamentet den 23 november 2022. Vid utskottets överläggningar om EU:s årsbudget för 2022 med statssekreterare Elin Eliasson den 14 juni 2022 och med statssekreterare Johanna Lybeck Lilja den 22 oktober 2022 fick regeringen bl.a. stöd för att, liksom tidigare år, arbeta för en så restriktiv budget som möjligt som med god marginal ryms inom de beslutade taken i den fleråriga budgetramen.

Ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget för 2020

Enligt artikel 319 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ska Europaparlamentet, efter rekommendation av rådet, bevilja kommissionen ansvarsfrihet för EU-budgetens genomförande. Ansvarsprövningen genomförs varje år och baseras främst på Europeiska revisionsrättens (European Court of Auditors, ECA) årsrapport från granskningen av genomförandet av budgeten.

Vid rådet för ekonomiska och finansiella frågor i mars 2022 antogs en rekommendation om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten 2020. Sverige lade ned sin röst mot bakgrund av att kommissionen inte fått en revisionsförklaring utan kritik för alla delar av budgeten. Sverige lämnade även ett skriftligt uttalande till rekommendationerna eftersom rådets rekommendation inte fullt ut återspeglade revisionsrättens rapport. Europaparlamentet beviljade i maj 2022 kommissionen ansvarsfrihet för genomförandet av EU:s budget 2020.

Europeiska revisionsrättens årsrapport för 2021

Den 13 oktober 2022 presenterade ECA sin årsrapport om genomförandet av EU:s budget 2021. Revisionsrätten konstaterar i rapporten att EU:s räkenskaper för budgetåret 2021 ger en sann och rättvisande bild av EU:s finansiella ställning. Intäkterna 2021 var i alla väsentliga avseenden lagliga och korrekta. När det gäller kostnadernas laglighet och korrekthet lämnas dock, liksom gjordes för 2019 och för 2020, ett uttalande med avvikande

mening. Den uppskattade felnivån för kostnaderna uppgick till 3 procent, vilket ligger över gränsvärdet på 2 procent för väsentliga fel. I huvudsak gällde det ersättningsbaserade kostnader som klassas som högriskkostnader, där den uppskattade felnivån var 4,7 procent. Högriskkostnaderna ökade till 90,1 miljarder kronor 2021, vilket motsvarar 63 procent av kostnaderna. ECA konstaterar att felen därför är väsentliga och av avgörande betydelse för de kostnader som godkänts för året.

För första gången lämnar ECA också ett uttalande om faciliteten för återhämtning och resiliens. Under 2021 uppgick utbetalningarna till 46,5 miljarder euro, varav merparten utgjordes av s.k. förskottsbetalningar. Revisionsrätten konstaterar att utbetalningarna i alla väsentliga avseenden var lagliga och korrekta.

ECA rapporterar alla misstänkta fall av oegentligheter som upptäcks till Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf). Det förekom 15 sådana fall 2021, vilket kan jämföras med 6 fall 2020 och 9 fall 2019.

ECA pekar även på att exponeringen för EU:s budget, dvs. det belopp som EU-budgeten skulle kunna bli ansvarig för att betala, mer än fördubblades från 2020 till 2021, från 132 miljarder euro till 278 miljarder euro. Detta beror huvudsakligen på att 91 miljarder euro utfärdades i obligationer för att finansiera återhämtningsinstrumentet Next Generation EU och på att beloppet för det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (SURE) ökade med 50 miljarder euro.

ECA framhåller även att det finns stora skillnader i medlemsstaternas användning av de europeiska struktur- och investeringsfonderna (ESI-fonderna) från budgetperioden 2014–2020, där de tre länder med lägst absorptionsgrad endast använt knappt hälften av sina allokerade åtaganden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 27. Det innebär att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till anslag för 2023. Det innebär också att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till bemyndigande om att ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023.

Frågor om Europeiska unionens budget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena. Utskottet ser inte skäl till att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionsyrkandena. Jämför reservationen (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:849 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37 framhålls att en central fråga i EU-samarbetet är att medlemsstaterna har beskattningsrätten. När möjligheten att införa nya medel utvidgas ser motionärerna en risk för en glidning i den nationella suveräniteten för beskattning. Motionärerna anser därför att Sverige ska motsätta sig ytterligare åtgärder på skatteområdet inom EU. I kommittémotion 2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 31 framhålls att skattepolitiken ska förbli en nationell kompetens och att EU inte bör ges möjlighet att öka uttaget av egna medel genom nya skatteobjekt.

I kommittémotion 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 26 anser motionärerna att EU-medel som betalas ut från EU:s återhämtningsfond bör åtfölja kraven på rättsstatens principer och att denna konditionalitet bör efterlevas på ett effektivt sätt. I motion 2022/23:536 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 anser motionären att medlemsstater som systematiskt med uppsåt, genom oaktsamhet eller underlåtelse utsätter EU-budgeten för bedrägerier bör få minskade EU-stöd.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande yrkanden om egna medel och konditionalitet, senast i december 2021 (bet. 2021/22:FiU5, rskr. 2021/22:122). Utskottet avstyrkte yrkandena, bl.a. med hänvisning till att utskottet är kritiskt mot införandet av nya egna medel och mot överföring av beskattningsrätt till EU-nivå. Vidare framhöll utskottet att alla medel som betalas ut via EU:s budget och återhämtningsfonden omfattas av de krav på efterlevnad av rättsstatens principer som den s.k. villkorlighetsförordningen ställer. Riksdagen biföll utskottets förslag.

Pågående arbete

Avgifterna till EU:s budget benämns EU:s egna medel och regleras i det s.k. beslutet om egna medel.³ Det nuvarande beslutet godkändes av riksdagen i mars 2021 (prop. 2020/21:87, bet. 2020/21:FiU35, rskr. 2020/21:232).

³ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/293 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen för 2021–2027.

Beslutet är sedan den 1 juni 2021 ratificerat av alla EU:s medlemsstater. Med hänvisning till slutsatserna från Europeiska rådets möte i juli 2020 och det interinstitutionella avtalet mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen från december 2020 presenterade kommissionen i december 2021 ett förslag till tre nya egna medel. Enligt förslaget skulle dessa baseras på intäkter från EU:s handel med utsläppsätter, intäkter från mekanismen för koldioxidjustering vid EU:s yttre gränser och beskattningen av stora multinationella företags s.k. residualvinster. Enligt kommissionen är målet med förslaget bl.a. att finansiera återbetalningen av skulden för finansieringen av EU:s återhämtningsinstrument. Utskottet ansåg att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslog att riksdagen skulle lämna ett motiverat yttrande till EU:s institutioner. Utskottet bedömde bl.a. att kommissionens föreslagna åtgärder var alltför långtgående för att nå målet med förslaget. Enligt utskottets mening kan målet med förslaget i första hand uppnås genom omfördelning av medel inom EU:s budget och i andra hand inom ramen för det nuvarande systemet för egna medel. Utskottet ansåg även att det är alltför långtgående att besluta om nya egna medel som baseras på intäkter från förslag som inte är antagna. Riksdagen biföll utskottets förslag (utl. 2021/22:FiU31, rskr. 2021/22:180). Utskottet fick senast information om förhandlingsläget för förslaget om nya egna medel den 1 december 2022 av finansminister Elisabeth Svantesson.

I december 2020 antogs villkorlighetsförordningen,⁴ som gör det möjligt att skydda EU:s budget om det konstateras överträdelse av rättsstatsprincipen i ett EU-land som påverkar eller riskerar att allvarligt påverka den sunda ekonomiska förvaltningen och skyddet av unionens ekonomiska intressen på ett tillräckligt direkt sätt. Enligt förordningen kan rådet med kvalificerad majoritet besluta om att vidta åtgärder, såsom att stoppa utbetalning av EU-medel. Förordningen gäller för alla EU-medel, även medel som anslagits genom återhämtningsinstrumentet.

Utskottets ställningstagande

Den svenska restriktiva grundhållningen när det gäller EU:s budget är fast förankrad i riksdagen. I denna restriktiva grundhållning är principerna om subsidiaritet, europeiskt mervärde, proportionalitet och sund ekonomisk förvaltning vägledande. Utskottet framhåller att det är kritiskt mot införandet av nya egna medel och mot överföring av beskattningsrätt till EU-nivå. Utskottet påminner även om att det ansåg att kommissionens förslag till nya egna medel inte var i linje med subsidiaritetsprincipen. Utskottet bedömde bl.a. att kommissionens föreslagna åtgärder var alltför långtgående för att nå målet med förslaget. Enligt utskottets mening kan målet med förslaget i första hand uppnås genom omfördelning av medel inom EU:s budget och i andra hand inom ramen för det nuvarande systemet för egna medel. Utskottet ansåg

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2092 av den 16 december 2020 om en generell villkorlighetsordning för skydd av unionsbudgeten.

även att det är alltför långtgående att besluta om nya egna medel som baseras på intäkter från förslag som inte är antagna. Vidare framhåller utskottet att alla medel som betalas ut via EU:s budget och återhämtningsinstrumentet omfattas av de krav på efterlevnad av rättsstatens principer som villkorlighetsförordningen ställer. Utskottet anser att det är viktigt att förordningen tillämpas enligt plan och blir ett effektivt verktyg. Därmed ser inte utskottet skäl till att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkandena, som därmed avstyrks.

Reservation

Frågor om Europeiska unionens budget, punkt 2 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:849 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 37,

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 26 och

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 31 och

avslår motion

2022/23:536 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Sommaren 2020 enades EU om sin nya långtidsbudget och den återhämtningsfond som är ett direkt resultat av coronapandemin. Resultatet blev inte som Centerpartiet önskade och inte heller som Sverige önskade, men det är positivt att en överenskommelse och kompromiss kunde nås av 27 medlemsländer med väldigt olika ingångar och förutsättningar. Det är välkommet och viktigt att resurserna i återhämtningsfonden blir tydligt kopplade till de länder som drabbas särskilt hårt av pandemin och att de kommer med krav på ekonomiska och politiska reformer. Det har varit avgörande för Centerpartiet att medlen ska vara tätt länkade till länders respekt för rättsstatens principer, dvs. åtföljas av en strikt konditionalitet under vilken ett land kan bli av med sina EU-medel om principerna inte följs. Det är av stor vikt att nu följa upp och driva på för att dessa krav ska efterlevas och vara verkningsfulla. Det finns aspekter av återhämtningsfonden och budgeten som Centerpartiet motsätter sig, däribland en utökning av EU:s förmåga att ta in egna intäkter, exempelvis genom en digital skatt på techbolag. För Centerpartiet är det en central fråga i EU-samarbetet att medlemsstaterna har beskattningsrätten. Vi ser det inte som önskvärt eller aktuellt att lämna över vårt självbestämmande kring skattepolitiken till EU, och vi kommer att arbeta för att bevara skattepolitiken på nationell nivå när konkreta lagförslag presenteras.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (S)

Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Björn Wiechel (S), Adnan Dibrani (S) och Eva Lindh (S) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår vi från ställningstagande när det gäller anslag inom utgiftsområde 27. Socialdemokraternas budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Socialdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2074. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 1 och 5 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 27.

2. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (V)

Ida Gabrielsson (V) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslag inom utgiftsområde 27. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:1299. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 2 och 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 27.

3. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (C)

Martin Ådahl (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslag inom utgiftsområde 27. Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2180. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 3 och 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 27.

4. Statens budget inom utgiftsområde 27, punkt 1 (MP)

Janine Alm Ericson (MP) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den vi önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslag inom utgiftsområde 27. Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Miljöpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2275. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservation 4 och 8 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 27.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023 utgiftsområde 27:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå de ekonomiska åtaganden som följer av EU-budgeten för budgetåret 2023 (avsnitt 2.8.1).
2. Riksdagen anvisar anslaget för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen enligt tabell 1.1.

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:536 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medlemsstater som systematiskt med uppsåt eller genom oaktsamhet eller underlåtelse utsätter EU-budgeten för bedrägerier bör få minskade EU-stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:849 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska motsätta sig ytterligare åtgärder på skatteområdet inom EU och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU-medel som betalas ut från återhämtningsfonden bör åtfölja kraven på rättsstatens principer och att denna konditionalitet bör efterlevas på ett effektivt sätt och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2192 av Helena Lindahl m.fl. (C):

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepolitiken förblir en nationell kompetens och att EU inte ges möjlighet att öka uttaget av egna medel genom nya skatteobjekt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens anslagsförslag

Anslag för 2023 inom utgiftsområde 27 Avgiften till
Europeiska unionen*Tusental kronor*

Anslag	Regeringens förslag
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	45 869 852
Summa för utgiftsområdet	45 869 852